

Дата: 07.02.2025

Клас: 4 – Б

Предмет: *Літературне читання*

Вчитель: Таран Н.В.

Тема: *Робота з дитячою книжкою. «Дивовижні звідусіль» «Вони над нами догори ногами» за Дарією Бідою, «Чому житла людей у різних частинах світу – різні» за Тетяною Лагуною. Повт. За Софією Грицою. Наші джерела*

Мета: продовжити знайомити з творами укр. письменників; навчати помічати незвичайне у звичайному; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Сьогодні
07.02.2025

Емоційне налаштування.

**Доброго ранку, сонце і вітер!
Доброго ранку, ліси і поля!
Доброго ранку, плането
Земля!**

**А всім присутнім
Зичимо здоров'я і добра!
А тепер до роботи
Братись пора!**

Прочитай слова справа наліво та вибери всі природні явища, характерні для зими.

азорг	ьлітемаз	аклесев
ьдележо	акваксилб	дарг
дапотсил	йіні	агилдів
инивотрух	асор	дапогінс

Прочитай твори та визнач їх жанр.

1 На одній нозі стоїть,
Крутить-вертить головою,
Гори, ріки, океани
Нам показує з тобою.

2 Був господар, був господар,
Та й розгосподарився.

3 З добрим дружись, а лихого стережись.

4 Битися — не билися,
Трохи посварилися,
Потім посміялися,
Друзями zostалися.

5 Тікав заєць через міст,
Довгі вуха, куций хвіст.
А ти далі не тікай,
Рахувати починай.
Раз, два, три —
вийди ти.

А Прислів'я;

Б Лічилка;

В Скоромовка;

Г Загадка;

Г Мирилка;

активация Windows
и активировать Windows, пер
метры".

Ні початку, ні кінця,
Ні потилиці, ні лиця.
Знають всі: і дід, і маля,
Що вона – величезна куля.

Сьогодні
07.02.2025

Повідомлення теми та мети уроку.

**Сьогодні ми продовжимо
знайомство з цікавою
літературою. Тема уроку
позакласного читання
«Дивовижні звідусіль»**

Світ навколо нас — захопливий, чарівний, сповнений несподіванок! У цьому розділі ти прочитаєш про цікавинки з різних куточків земної кулі.

З оповідання *Дарії Біди* дізнаєшся, як люди групували зорі в різні сузір'я, чи змінилося зоряне небо над нами за тисячі років спостережень.

Тетяна Лагунова розповість про найдивовижніші оселі, що їх будують люди: який вигляд мають домівки африканського племені масаїв, китайські будиночки на воді, ескімоські житла з льодових брил. А ще ти довідаєшся, чим англійський котедж відрізняється від альпійського будинку.

Чому кажани можуть бачити вухами, розкажуть тобі *Улля Штоєр* та *Ульріх Янссен*. Виявляється, ці дивовижні тварини не лише вловлюють звуки, які не може чути людина, а й «бачать» за допомогою ехолокації нерухомі об'єкти.

Як усередині мушлі народжується коштовна перлина, ти дізнаєшся з оповідання *Олени Крижановської*. Авторка розповість, які небезпеки приховує в собі професія мисливця за перлинами та чим морська перлина відрізняється від тієї, що виросла в прісних водах.

Уважно стався до довкілля, бережи його, і тоді ти зможеш пізнати безліч таємниць!

Астрономія – природнича наука про Всесвіт, що вивчає небесні тіла.

Сузір'я - назви групи зір, взаємне розташування яких складає якусь фігуру чи контур.

Сьогодні
07.02.2025

Щоденні 5. Читання для себе. Робота над твором «Вони над нами догори ногами» за Дарією Бідою . Читання вчителем.

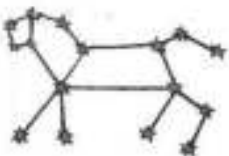
с. 76-77

Хто з нас не милувався білосніжними хмаринками на тлі блакитного неба, які змінювали форму, перетворюючись з чудернацького баранчика на казкову фею, дивовижного звіра, бублик, пташку, парасольку? Напевно, так само давні люди вдивлялися у нічне небо, намагаючись зрозуміти, на що схожі обриси деяких груп зір. Що підказувала їхня уява, ми бачимо на стародавніх зоряних атласах: більшість сузір'їв на небесній сфері мають назви тварин.

Сьогодні кожен шанувальник астрономії знає, що на зоряному небі є 88 сузір'їв, які мають чітко визначені межі. Але так було не завжди. Перенесімося подумки в Давню Грецію: тут знали лише 48 сузір'їв, які описав у 150 році відомий давньогрецький астроном Клавдій Птолемей, а багато з тих, про які ми знаємо сьогодні, не мали ще імен. У XIX столітті небо вже поділили на 117 сузір'їв. Що ж, зіздарі плідно попрацювали впродовж двох тисяч років. Як, зрештою, і за останні 200 років: треба ж було дати лад небесному господарству. На першому конгресі Міжнародного астрономічного союзу в 1922 році фахівці залишили на небі лише 88 сузір'їв.

Історія про те, як змінювалися сузір'я на зоряній карті, могла б бути надто довгою. А тому ми зупинимося детальніше лише на тих, які мають назви тварин.

На небесній сфері 35 сузір'їв названі на честь тварин: Райський Птах, Орел, Овен, Жирафа, Рак, Гончі Пси, Великий Пес, Малий Пес, Кит, Хамелеон, Голуб, Ворон, Лебідь, Дельфін, Золота Риба, Малий Кінь, Журавель, Ящірка, Лев, Малий Лев, Заєць, Вовк, Рись, Муха, Павич, Риби, Південна Риба, Скорпіон, Змія, Телець, Тукан, Велика Ведмедиця, Мала Ведмедиця, Летюча Риба, Лисичка.

Велика Ведмедиця — найвідоміше сузір'я в Північній півкулі. Воно має багато різних назв у легендах народів світу: Великий Ківш, Віз, Колісниця, Сім Биків. Не всі шанувальники небесних красот знають легенди про походження найменування цього сузір'я. І кожного заганяє у глухий кут запитання: чому на давньому зоряному атласі Велика Ведмедиця має такий довгий хвіст? Хіба бувають такі ведмеді? І якщо так, то де?

Щоденні 5. Читання для себе. Робота над твором «Вони над нами догори ногами» за Дарією Бідою . Читання вчителем.

Ти можеш знайти безліч пояснень цього дивного хвоста. Серед них є і суто міфічні, і навіть псевдонаукові. Так, дехто вважає, що найяскравіші зорі Великої Ведмедиці 50–100 тисяч років тому і справді могли вимальовувати на небі щось схоже на велетенського ведмеда, але з плином часу внаслідок власних рухів зір у нього «виріс» хвіст. Десятки тисяч років тому небо виглядало інакше. Однак навіть сто тисяч років тому «хвіст» у Ведмедиці був, і навіть ще довший та пряміший, ніж зараз. І не останню роль відіграє фантазія художника. Існує інший давній атлас зоряного неба, у якому теж зображений ведмідь, але не бурий, а білий. І хвіст у нього цілком нормальний!

Проте зорям байдуже, як ми їх називаємо, як групуємо у сузір'я. Вони вічні!

Сьогодні
07.02.2025

Читаємо та запитуємо. Прийом «Ромашка Блума»

Сьогодні
07.02.2025

Щоденні 5. Слухання. Робота над твором «Чому житла людей у різних частинах світу – різні?» за Тетяною Лагуною. Читання вчителем.

Чому житла людей у різних частинах світу — різні?

Давні люди ховалися від негоди і диких тварин у печерах і дуплах. Відтоді минули тисячоліття, і людина почала сама будувати житла. Сучасні будинки у всьому світі дуже схожі один на одного: це багаті поверхові багатоквартирні будівлі з надійних і довговічних матеріалів — скла, заліза й бетону. Але ж іще двісті років тому кожен народ і кожна країна мали свої традиційні, не схожі на інші, житла.

Одними з найвідоміших мешканців африканського континенту племена аборигенів — масаїв. Оскільки основна їжа масаїв — м'ясо домашніх тварин, то їхнє життя дуже залежить від наявності корму для худоби. Масаї ведуть кочове життя, вони весь час пересуваються зі своїми чередами в пошуках джерел води і кращих пасовищ. Діти масаїв будують тимчасові житла: плетуть каркас із гілок і обмазують його коров'яком. У цих хатинах немає вікон, а вогнище розташовується всередині, поруч із постелями зі шкір тварин.

А от китайці здавна займалися рибальством і вирощували рис у затоплених полях. Щоб захистити своє майно від води, вони будували будинки на палях. Робиться це так: у землю вкопують стовпи, на них

Сьогодні
07.02.2025

Щоденні 5. Слухання. Робота над твором «Чому житла людей у різних частинах світу – різні?» за Тетяною Лагуною. Читання вчителем.

кладуть дощатий настил і вже на дошках ставлять невеликі дерев'яні будинки. У степах Китаю живуть скотарі-кочівники. Вони віддають перевагу переносним будиночкам: чумам і юртам, які роблять зазвичай з очерету і бамбука.

Традиційний японський будинок у своїй основі має каркас із з'єднаних між собою дерев'яних або бамбукових стовпів і поперечин. Кімнати в японському будинку можуть змінювати форму завдяки розсувним дерев'яним перегородкам, обклеєним прозорим папером або щільним картоном, що замінюють стіни.

Ескімоси з Канади зазвичай будують для себе іглу — схожу на купол будівлю, складену з блоків замерзлого снігу. Зберегти тепло всередині допомагають шкури, якими покривають стіни.

Колись безкрайні землі Північної Америки населяли численні племена індіанців. Найвідоміше житло індіанців — вігвам: сплетений із лози каркас, який покривали циновками з кори й очерету. Більшість інших жителів північноамериканських індіанців були схожими на вігвами: дерев'яна основа, покрита листям або обмазана ззовні глиною чи землею.

С. 77-78

Сьогодні
07.02.2025

Щоденні 5. Слухання. Робота над твором «Чому житла людей у різних частинах світу – різні?» за Тетяною Лагуною. Читання вчителем.

С. 77-78

У перекладі з англійської слово «cottage» означає сільський будинок. З'явившись в Англії наприкінці XVI століття, двоповерхові котеджі стали традиційними будівлями як для села, так і для міста. На першому поверсі переважно розташовували вітальню, кухню, господарські приміщення, на другому — кілька спалень. У містах частину першого поверху часто відводили під невеличкий магазинчик або майстерню. Щоб надати будиночкові ошатності, на рівні другого поверху котеджі білили, а пізніше почали фарбувати в різні, здебільшого червоно-жовті кольори.

У Швейцарії дуже багато невеличких поселень, розташованих на схилах Альпійських гір. Традиційне житло у цій місцевості — так званий альпійський будинок. Нижній поверх у ньому кам'яний, там розміщують кухню і приміщення для худоби. Верхні один-два поверхи — дерев'яні, тут житлові приміщення. Опалювали альпійські будиночки за допомогою камінів. Дахи таких жител похилі, щоб на черепиці не затримувався сніг. Швейцарці шанують традиції, тому й сьогодні прикрашають покрівлі своїх будинків фігурними вежами і флюгерами.

1. Які житла будували в давнину жителі Китаю?
2. Який народ будує житло з блоків замерзлого снігу?
3. Чим відрізняється котедж від альпійського будинку?

Перевір, чи уважно ти читав / читала твори, розміщені в цьому розділі. Вибери правильну відповідь.

1. Яку назву має найвідоміше сузір'я Північної півкулі?

А Водолій

Б Риби

В Велика ведмедиця

Г Лев

2. Хто будує житло на палях?

А масаї

Б ескімоси

В японці

Г китайці

3. Чим «бачать» кажани?

А очима

Б вухами

В крилами

Г носом

Гра «Так-ні». Які з наведених тверджень правдиві, а які — ні?

- ☐ Сьогодні на зоряному небі розрізняють 88 сузір'їв.
- ☐ Найвідоміше сузір'я в Північній півкулі — Овен.
- ☐ Масаї живуть в Австралії.
- ☐ У степах Китаю скотарі-кочівники будують житло на сваях.
- ☐ Найвідоміше житло індіанців — вігвам.
- ☐ Котеджі здебільшого фарбують у червоно-жовті кольори.
- ☐ Дахи традиційних альпійських жител похилі, щоб ними могли з'їжджати лижники.
- ☐ Велика нічниця — один з найбільших видів кажанів.
- ☐ У кажанів такі великі вуха, щоб краще бачити.

Сьогодні
07.02.2025

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

Сьогодні
07.02.2025

Пояснення домашнього завдання.

**Сонячні вітрила с. 76-79, с.
81**

**читати, відповідати на
питання.**

**Відео виконаної роботи
надсилай на освітню
платформу Human.**

Бажаю успіхів у навчанні!

